

Asia C-110/24

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

9.2.2024

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valenciana
(Espanja)

Ennakkoratkaisupyyntön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

24.1.2024

Kantaja:

Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Administracions i els
Serveis Publics (STAS-IV)

Vastaaja:

Valenciana d'Estrategies i Recursos per a la Sostenibilitat
Ambiental, S. A. (VAERSA)

[--]

[ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin, asianosaiset ja asian käsittelyn vaiheet]

TAUSTAA

1.– Tässä Sala de lo Social del Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valencianassa (Valencianan kunnan ylioikeuden sosiaaliasiain jaosto) nostettiin 13.10.2023 kollektiivista työriitaa koskeva kanne, jossa kantajana oli Sindicat de Treballadores y Treballadors de les Administraciones i el Serveis Publics STAS-IV (jäljempänä kantaja tai STAS-IV) ja vastaajana Valenciana d'Estrategies i Recursos per a la Sostenibilitat Ambiental, S. A. -niminen yhtiö (jäljempänä VAERSA tai vastaaja) ja jossa tosiseikkoja koskeneen esityksen jälkeen esitettiin lopuksi seuraavat vaatimukset: ”että kantajalle tunnustetaan oikeus siihen, että luonnon monimuotoisuudesta huolehtivan henkilöstön tosiasialliseksi työajaksi lasketaan aika, jonka se käyttää matkoihin yrityksen ajoneuvolla tukikohtasta työskentelypaikalle ja työskentelypaikalta, jossa se hoitaa päivittäin tehtäviään, tukikohtaan, jossa työpäivä päättyy klo 15 ajoneuvon saapessa toimipaikkaan, ja

että VAERSAlle ilmoitetaan kyseisestä päätöksestä kaikkine tähän päätökseen liittyvine seurauksineen.”

Kanteessa vaaditun mukaisesti seuraavat ammattiyhdistykset haastettiin oikeudenkäyntiin henkilöinä, joita asia koskee: Comisiones Obreras del País Valencià (CCOO PV), Confederació General del Treball del País Valencià i Múrcia (CGT-PV), Unión General de Trabajadores del País Valencià (UGT PV), Intercomarcal de Trabajadores de Castellón (SIT), Unión Sindical Obrera de la Comunidad Valenciana (USO) ja Colectivo de Personal Administrativo y Técnico de VAERSA.

2.– [– –]

3.– [– –] [kansallinen oikeudenkäynti]

4.– 1. Asianosaisille asetettiin 5.12.2023 tehdyllä päätöksellä 10 päivän määräaika, jonka kuluessa ne voivat esittää lausumia mahdollisuudesta esittää ennakkoratkaisukysymys Euroopan unionin tuomioistuimelle.

2. Kantajana olevan ammattiyhdistyksen STAS-IV asianajaja ilmaisi kirjallisesti vastustavansa ennakkoratkaisukysymyksen esittämistä sillä perusteella, että vaatimus oli direktiivin 2003/88/EY säännösten ja unionin tuomioistuimen siitä esittämän tulkinnan perusteella hyväksyttävä annettavalla tuomiolla.

Myös Generalitatin [Valencian itsehallintoalueen hallinto] oikeudellisen yksikön asianajaja vastusti väitteissään ennakkoratkaisukysymyksen esittämistä ja vaati vaatimuksen hylkäämistä tuomiolla, missä yhteydessä hän nojautuu niin ikään direktiivin 2003/88/EY tulkintaan ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

TOSISEIKAT JA RIIDAN KOHDE

1.– Merkityksellisten tosiseikkojen esittely

Vastaaja VAERSA on yhtiö, joka kuuluu Generalitat Valencianan julkisten yritysten ja säätiöiden piiriin ja joka on oikeudelliselta luonteeltaan liikeyritys, jota koskee julkisesta varainhallinnosta, julkisesta sektorista ja avustuksista 6.2.2015 annetun Generalitatin lain 1/2015 seitsemäs lisäsäännös, luettuna yhdessä kyseisen lain 2.3.b. §:n kanssa. Generalitat Valenciana on sen enemmistöosakas, ja se on kirjattu Consellería de Agricultura, Desarrollo Rural, Emergencia Climática y Transición Ecológica (maataloutta, maaseudun kehittämistä, ilmastohätätilaa ja ekologista siirtymää koskevista asioista vastaava neuvosto) rekisteriin.

VAERSAa voidaan pitää Generalitatin, paikallishallintoon kuuluvien eri yksiköiden ja kaikkien niiden alaisuudessa toimivien julkisen sektorin yksiköiden hallinnon omana toimintayksikkönä ja teknisenä palveluna, joka toimii

hankintaviranomaisena ja on velvollinen toteuttamaan hallinnointitehtävät hankkeiden, muistioiden ja muiden teknisten asiakirjojen mukaisesti.

VAERSA liittyi 1.1.2018 lukien autonomisen alueen hallinnon palveluksessa olevan henkilöstön työehtosopimukseen nro II.

Dirección General de Medio Natural y de Evaluación Ambiental (luonnonympäristöstä ja ympäristöarvioinnista vastaavan pääosaston) päätöksellä hyväksyttiin investoinnit, joiden tarkoituksena on parantaa Valencian kunnan eurooppalaisen Natura 2000 -alueen ekologisen verkoston alueita, ja VAERSA sitoutui panemaan ne täytäntöön teknisiä määräyksiä sisältävien asiakirjojen mukaisesti.

Perustehtävän hoitaminen edellyttää toimintaa Valencian kunnan koko alueen luonnonympäristössä.

Henkilöstö, johon kollektiivinen työriita vaikuttaa, työskentelee VAERSAn työpaikoissa luonnon monimuotoisuudesta huolehtivina työntekijöinä, joita aikaisemmin nimitettiin pienreservaattien henkilöstöksi ja nykyään Natura 2000:n verkoston henkilöstöksi.

VAERSAlla on käytettävissään toimintansa harjoittamista varten 15 alueellisella tasolla toimivaa yksikköä, joista kuusi on Valenciassa, neljä Alicantessa ja viisi Castellónissa ja joiden kokoonpano, alueellinen jakauma ja lähtöpaikka ovat seuraavat:

- Pohjois-Alicanten yksikkö, jonka lähtöpaikka on Alcoy ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Etelä-Alicanten yksikkö, jonka lähtöpaikka on Santa Faz y ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Alicante Jávean yksikkö, jonka lähtöpaikka on Jávea ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Alicante Orihuelan yksikkö, jonka lähtöpaikka on Orihuela ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Pohjois-Castellónin yksikkö, jonka lähtöpaikka on Vistabella ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Castellón Forcallin yksikkö, jonka lähtöpaikka on Forcall ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kahdesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Castellón Peñíscolan yksikkö, jonka lähtöpaikka on Peñíscola ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kahdesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Etelä-Castellónin yksikkö, jonka lähtöpaikka on VAERSA Castellón ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.

- Castellón Alturan yksikkö, jonka lähtöpaikka on Altura ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Pohjois-Valencian yksikkö, jonka lähtöpaikka on CIEF Quart de Poblet ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Etelä-Valencian yksikkö, jonka lähtöpaikka on Gandía ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Valencia Ontinyentin yksikkö, jonka lähtöpaikka on Ontinyent ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Valencia Requenan yksikkö, jonka lähtöpaikka on Requena ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Valencia Ayoran yksikkö, jonka lähtöpaikka on Ayora ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.
- Valencia Aras de los Olmosin yksikkö, jonka lähtöpaikka on Aras de los Olmos ja joka koostuu yhdestä esihenkilöstä ja kolmesta pienreservaattien asiantuntijasta.

VAERSAlla on niin ikään alueellisen tason koordinoinnista vastaava esihenkilö ja autonomisen alueen tason päällikkö.

Esihenkilöille ilmoitetaan kuukausittain whatsapp-viestillä kuukausikohtaiset koordinaatit eriteltynä alueittain, yksiköittäin ja tietyn työpäivän osalta, ja viestissä ilmoitetaan työskentelypaikkojen täsmällinen sijainti, kunkin yksikön suoritettavana olevat työt ja muut tekniset seikat.

Työntekijät matkustavat omin keinoin kodeistaan VAERSAn ennalta määrittämään lähtöpaikkaan, joka tunnetaan nimellä ”tukikohta” ja johon on tultava klo 8:aan mennessä. Saavuttuaan sinne he liikkuvat työskentelypaikalle ajoneuvolla, jonka VAERSA antaa heidän käyttöönsä ja jota ajaa VAERSAn työntekijä ja jossa kuljetetaan töiden suorittamiseksi tarvittavat tarvikkeet. He lopettavat työt klo 15 työskentelypaikalla, ja työntekijät matkustavat yrityksen ajoneuvolla tukikohtaan, josta he palaavat koteihinsa.

Työsopimuksiin, joita VAERSA on tehnyt palveluja pienreservaateissa suorittavien työntekijöiden kanssa, sisältyy seuraava sopimusehto: ”Työpäivä alkaa, kun työntekijä saapuu pienreservaattiin, ja päättyy paikassa, jona hän poistuu yrityksen ajoneuvosta. Matkat suoritetaan yrityksen ajoneuvolla. Edestakaisiin matkoihin käytettävää aikaa ei lasketa tosiasialliseen työaikaan. Tämä työhön liittyvä seikka sisältyy erityiseen palkanlisään, joka on annettu työntekijälle”.

VAERSAn 15.6.2018 päivätyssä neuvotteluasiakirjassa todetaan seuraavaa: ”johto tuo käsiteltäväksi ajatuksen siitä, että 50 prosenttia ilman toimipaikkaa olevan

henkilöstön matka-ajasta luetaan tosiasialliseen työaikaan (kuten joillain aloilla jo tehdään)”.

VAERSA on luonnon monimuotoisuuden hallinnointia koskevan tehtävän toteuttamisen alusta lähtien lukenut luonnon monimuotoisuuden hallinnoinnista vastaavan ryhmän tosiasialliseen työaikaan päivittäisen matkan lähtöpaikalta tai tukikohdasta työskentelypaikalle mutta ei päivittäistä matkaa työskentelypaikalta lähtöpaikalle tai tukikohtaan työpäivän päätteeksi.

2.– Riidan kohde

Kantajana oleva ammattiyhdistys vaatii toteamaan, että luonnon monimuotoisuudesta huolehtivalla henkilöstöllä on oikeus siihen, että tosiasialliseen työaikaan luetaan matka-aika yrityksen ajoneuvolla tukikohdasta työskentelypaikalle (työpäivän alkaessa) ja työskentelypaikalta tukikohtaan (työpäivän päättyessä), kun työpäivä päättyy klo 15 tukikohdassa.

OIKEUDELLISET PERUSTELUT

1.– Euroopan unionin tuomioistuimen toimivalta

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (EUVL 2008, C 115, s. 47) 19 artiklan 3 kohdan b alakohdan, *Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen* (EUVL 2008, C 115, s. 13) 267 artiklan ja *tuomioistuimen toimivallasta annetun lain* (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) 4 bis §:n mukaisesti Euroopan unionin tuomioistuin on toimivaltainen antamaan ennakkoratkaisun Euroopan unionin oikeuden tulkinnasta ja unionin toimielimen, elimen tai laitoksen säädöksen pätevyydestä.

2.– Sovellettavien kansallisten oikeussääntöjen ja unionin oikeussääntöjen sanamuoto

a) Espanjan lainsäädäntö

Työajasta säädetään Espanjan lainsäädännössä 23.10.2015 annetulla kuninkaan asetuksella 2/2015 (Real Decreto Legislativo 2/2015, de 23 de octubre, BOE nro 255, 24.10.2015) hyväksytyyn *työntekijöihin sovellettavien sääntöjen* (*Estatuto de los Trabajadores*) 34–38 §:ssä.

[– –] [kansallinen lainsäädäntö, jota ei sovelleta nyt käsiteltävään asiaan]

Säännös, joka liittyy nyt käsiteltävän asian kohteeseen, on *työntekijöihin sovellettavien sääntöjen* 34 §:n 1, 3 ja 5 momentti, joissa säädetään seuraavaa: ”1.

Työpäivän kestosta määrätään työehtosopimuksissa tai työsopimuksissa.

Tosiasiallinen työaika on tavanomaisesti vuosittain keskimäärin enintään 40 tuntia viikossa.

[– –]

3. Työpäivän päättymisen ja seuraavan työpäivän alkamisen välisen ajan on oltava keskimäärin vähintään 12 tuntia.

Tosiasiallisten tavanomaisten työtuntien määrä ei saa ylittää 9:ää tuntia päivässä, ellei työehtosopimuksessa tai sen puuttuessa yrityksen ja työntekijöiden edustajien välillä ole sovittu muusta päivittäisen työajan jakautumisesta siten, että joka tapauksessa noudatetaan työpäivien välistä lepoaikaa.

[– –]

5. Työaika lasketaan siten, että työntekijän työpäivä sekä alkaa että päättyy työpaikalla.”

b) Euroopan unionin oikeus:

Perussäädös on tietyistä työajan järjestämisestä koskevista seikoista 4.11.2003 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/88/EY (EUVL 18.11.2003), jonka osalta erityisesti seuraavat säännökset ovat merkityksellisiä tämän oikeudenkäynnin kohteen kannalta:

1 artiklan 1 kohta, jossa säädetään seuraavaa: ”Tässä direktiivissä vahvistetaan turvallisuutta ja terveyttä koskevat vähimmäisvaatimukset työajan järjestämistä varten.”

1 artiklan 2 kohta, jossa säädetään, että tämä direktiivi koskee ”a) vuorokautisia ja viikoittaisia vähimmäislepoaikoja ja vuosilomaa sekä taukoja ja viikoittaista enimmäistyöaikaa”, ja [sitä sovelletaan 3 kohdan mukaan] ”kaikkein direktiivin 89/391/ETY 2 artiklassa tarkoitettuun yksityiseen ja julkiseen toimintaan, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän direktiivin 14, 17, 18 ja 19 artiklan soveltamista.”

Määritelmät sisältyvät 2 artiklaan. Erityisesti on mainittava seuraavat:

1 kohta, jossa määritellään työajalla tarkoitettavan ”ajanjaksoa, jonka aikana työntekijä tekee työtä, on työnantajan käytettävissä ja suorittaa toimintaansa tai tehtäviään kansallisen lainsäädännön ja/tai käytännön mukaisesti”.

2 kohta, jossa määritellään lepoajalla tarkoitettavan ”ajanjaksoa, joka ei ole työaikaa”.

3.– Espanjan Tribunal Supremo IV jaoston asiaa koskeva oikeuskäytäntö

KANTEEN 208/2018 perusteella 7.7.2020 annetulla Tribunal Supremo tuomiolla 605/2020 (ECLI:ES:TS:2020:23309), jossa vedotaan 10.9.2015 annettuun unionin tuomioistuimen tuomioon (C-266/14) sisältyvään oikeuskäytäntöön, todetaan, että työaikana on pidettävä ”koko ajanjaksoa, jona työntekijä on työpaikalla työnantajan käytettävissä ja hoitaa työtään ja tehtäviään kansallisen lainsäädännön ja kansallisten käytäntöjen mukaisesti, ja tämä käsite on vastakohta lepoajalle, sillä nämä kaksi käsitettä poissulkevat toisensa”, ja

katsotaan, että ratkaistavassa tapauksessa, jossa yrityksen toiminta sisältää hissien asennuksen, ylläpidon ja korvauksen, joka voidaan suorittaa vain sen asiakkaiden kotona, työaikaan kuuluu matka, joka työntekijöiden on kuljettava kodeistaan Éibarin ja San Sebastiánin kuntiin. Tribunal Supremo toteaa seuraavaa: ”jos matka asiakkaan kotiin on olennaisen tärkeä yrityksen toiminnan harjoittamista varten, koska sen työntekijät eivät voisi asentaa hissejä, huoltaa tai korjata niitä, jos he eivät matkusta asiakkaiden koteihin tarvittavien raaka-aineiden ja työkalujen kanssa, mikä näkyy myös näistä palveluista laadittavissa laskuissa, on selvää, että kyseisiä matkoja on pidettävä työaikana”.

Samansuuntaisesti todettiin kanteen 27/2020 perusteella 9.6.2021 annettussa Tribunal Supremón tuomiossa 617/2021 (ECLI:ES:TS:2021:2419), joka koski tapausta, jossa yritys päätti tiettyinä ajankohtana, että kentällä toimivat teknikot tai liikkuvat asentajat eivät aloita ja pääty työpäiväänsä työpaikalla, kuten he olivat tehneet kyseiseen ajankohtaan saakka, vaan aloittavat sen klo 8 ensimmäisen asiakkaan kodissa ja päättävät sen klo 17 viimeisen asiakkaan kodissa.

Sitä vastoin kanteen 1249/2017 perusteella 19.11.2019 annettussa Tribunal Supremón tuomiossa 784/2019 (ECLI:ES:TS:2019:3880) hylättiin kollektiivista työriitaa koskeva kanne, jossa vaadittiin, että työaikaan olisi pitänyt pitää aikaa, jonka lentoaseman palomiehet käyttivät siirtyessään palvelurakennuksesta – tekninen yksikkö – varikolle, jossa työvuorossa olevat työntekijät vaihtuivat. Tribunal Supremo toteaa seuraavaa: ”[– –] sen ajanjakson aikana, jona he kulkevat ns. teknisestä yksiköstä SSEI:n [pelastus- ja palopalvelu] varikolle, he eivät tosiasiallisesti ole työnantajan käytettävissä, vaan he suorittavat valmisteleman tehtävän, joka vastaa siirtymistä yrityksen pukuhuoneesta työpaikalle. Se, että turvallisuussyistä on käytävä ensin teknisessä yksikössä ja käytettävä magneettivainkorta, ei merkitse sitä, että työaika olisi alkanut kulua. Väliajan aikana työntekijän ei tarvitse suorittaa mitään henkilökohtaista työtehtävää, eikä häntä voida kohdentaa mihinkään työtehtävään, joka jää hänen tuotannollisen toimintansa piiriin ulkopuolelle.”

4.– Oikeudenkäynnin asianosaisten näkemykset

a) Kantajana olevan ammattiyhdistyksen näkemys, johon muut oikeudenkäynnissä osapuolina olevat ammattiyhdistykset yhtyvät:

Kantajan mielestä matka, joka työntekijöiden on kuljettava tukikohdasta työskentelypaikalle (työpäivän alussa) ja työskentelypaikalta tukikohtaan (työpäivän päättyessä), on laskettava työaikaan, sillä se on osa yrityksen toimintaa ja liittyy työtehtävien hoitoon, kun otetaan huomioon, että matka suoritetaan yrityksen ajoneuvolla ja että työntekijät ovat näiden ajanjaksojen aikana yrityksen käytettävissä.

Se lisää tähän, että on vaikeaa ymmärtää, että yritys pitää työaikaan siirtymistä tukikohdasta työskentelypaikalle mutta ei pidä työaikaan päinvastaista siirtymistä työskentelypaikalta tukikohtaan työpäivän päättyessä.

b) Yrityksen näkemys:

Yritys vastustaa vaatimusta ja toteaa, että *direktiivin 2003/88/EY 2 artiklassa* vahvistetaan tiukka työajan käsite, joka koostuu kolmesta päällekkäisestä edellytyksestä: fyysinen läsnäolo työpaikalla, työnantajan direktio-oikeutta vastaava käytettävyys ja omien työtehtävien aktiivinen hoitaminen. Se katsoo niin ikään, että tässä tapauksessa nämä edellytykset eivät täyty, koska matkojen aikana työntekijät eivät ”potentiaalisesti” ole sidoksissa työhön, koska heiltä ei edellytetä palvelujen suorittamista.

5.– Syyt, joiden vuoksi Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valencianan sosiaaliasiain jaosto on esittänyt tässä asiassa ennakkoratkaisupyyntöä, ja sen näkemys asiasta

a) Ennakkoratkaisukysymyksen esittämisen syyt

Tässä oikeudenkäynnissä esiin tuleva kysymys on lähinnä oikeudellinen kysymys, sillä osapuolet eivät ole erimielisiä tosiasiallisesta tilanteesta, josta ristiriita johtuu.

Kuten edellä on esitetty, on ratkaistava, onko aika, jonka työntekijät käyttävät liikkueensa yrityksen ajoneuvolla pienreservaatista – tai työskentelypaikalta – jossa työt suoritetaan, yrityksen perustamaan tukikohtaan, laskettava työajaksi *työntekijöihin sovellettavien sääntöjen 34 §:n 5 momentin* nojalla ja *direktiivin 2003/88/EY 2 artiklan 1 kohdassa* säädetyn työajan käsitteen mukaisesti, kun otetaan huomioon, että yritys kuitenkin pitää työaikana tätä samaa matkaa, joka suoritetaan työpäivän alussa.

Syyt, joiden vuoksi Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään ennakkoratkaisukysymys, ovat seuraavat:

1. koska ei ole havaittavissa, että Espanjan Tribunal Supremo tai Euroopan unionin tuomioistuin olisi tähän mennessä antanut ratkaisua nyt käsiteltävässä asiassa esiin tulleen kaltaisesta tilanteesta.
2. koska tähän kysymykseen annettava vastaus – jota voidaan soveltaa muilla toiminnan aloilla – riippuu siitä, että hyväksytäänkö *Sindicat de Treballadores i Treballadors de les Administraciones i el Serveis Publics STAS-IV:n VAERSAa* vastaan nostama kollektiivista työriitaa koskeva kanne.
3. koska vastaus, jonka tämä sosiaaliasiain jaosto on antanut ratkaistakseen nämä kaksi kannetta, joissa tämä kysymys on esitetty *VAERSAn* työntekijöiden vireille panemissa siviilioikeudenkäynneissä, on ollut ristiriitainen, vaikka se perustuu samaan unionin oikeuskäytäntöön, joka on ilmaistu *10.9.2015 annettussa tuomiossa Tyco (C-266/14, ECLI:EU:C:2015:578)* ja *21.2.2018 annettussa tuomiossa (C-518/15) (ECLI:EU:C:2018:82)*, joissa vahvistetaan seuraavat perusteet määrittäessä ”työajan” käsitettä:

- a) Työaika määritellään ”ajanjaksoksi, jonka työntekijä tekee työtä, on työnantajan käytettävissä ja suorittaa toimintaansa tai tehtäviään kansallisen lainsäädännön ja/tai käytännön mukaisesti, ja että kyseinen käsite on ymmärrettävä lepoajan vastakohtaksi, koska nämä kaksi käsitettä ovat toinen toisensa poissulkevia (tuomio Jaeger, C-151/02, EU:C:2003:437, 48 kohta, tuomio Dellas ym., C-14/04, EU:C:2005:728, 42 kohta, määräys Vorel, C-437/05, EU:C:2007:23, 24 kohta, ja määräys Grigore, C-258/10, EU:C:2011:122, 42 kohta)”.
- b) *Direktiivissä 2003/88 ei ”säädetä työajan ja lepoajan välimuodosta (ks. vastaavasti tuomio Dellas ym., C-14/04, EU:C:2005:728, 43 kohta; määräys Vorel, C-437/05, EU:C:2007:23, 25 kohta ja määräys Grigore, C-258/10, EU:C:2011:122, 43 kohta)”.*
- c) ”Pääasiassa kyseessä olevan kaltaista työtä tekevien työntekijöiden matkat ovat välttämättömiä, jotta he voisivat toteuttaa heiltä vaadittuja teknisiä työsuorituksia näiden asiakkaiden luona. Se, ettei näitä matkoja otettaisi huomioon, johtaisi siihen, että Tycon kaltainen työnantaja voisi vaatia, että ainoastaan turvallisuusjärjestelmien asentamista ja huoltamista koskevien työsuoritusten toteuttamiseen käytetty aika kuuluu direktiivin 2003/88 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun työajan käsitteen alaan, millä vääristeltäisiin kyseistä käsitettä ja haitattaisiin työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelua koskevaa tavoitetta.”
- d) ”Työajan” käsitteen toisesta osatekiästä, jonka mukaan työntekijän on oltava työnantajan käytettävissä tuona aikana, on todettava, että ratkaiseva seikka ”on se, että työntekijä on velvollinen olemaan fyysisesti läsnä työnantajan osoittamassa paikassa ja siellä työnantajan käytettävissä voidakseen välittömästi suorittaa ne työtehtävät, joita kulloinkin tarvitaan (ks. vastaavasti tuomio Dellas ym., C-14/04, EU:C:2005:728, 48 kohta; määräys Vorel, C-437/05, EU:C:2007:23, 28 kohta ja määräys Grigore, C-258/10, EU:C:2011:122, 63 kohta)”.
- e) *Direktiivin 2003/88 2 artiklassa tarkoitettuun ”työajan” käsitteen tyypillisiin ominaispiirteisiin ei kuulu työntekijän työnteon intensiivisyys tai tehokkuus (tuomio 1.12.2005, Dellas ym., C-14/04, EU:C:2005:728, 43 kohta).*
- f) *Direktiivissä 2003/88 tarkoitettuna ”työaikana” on pidettävä vain aikaa, joka käytetään palvelujen tosiasialliseen suorittamiseen (ks. vastaavasti tuomio 9.9.2002, Jaeger, C-151/02, EU:C:2003:437, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).*

Näiden edellytysten perusteella tämä sosiaalisiin jaosto katsoo ennakkoratkaisukysymyksen esittämisen olevan välttämätöntä, koska tässä oikeudenkäynnissä nostettu kanne on kollektiivista työriitaa koskeva kanne, josta

säädetään sosiaaioikeudellisista tuomioistuimista annetun lain toisen kirjan II osaston VIII luvussa, mikä tarkoittaa sitä, että annettava tuomio vaikuttaa koko luonnon monimuotoisuudesta huolehtivaan henkilöstöön – jota nimitettiin aikaisemmin pienreservaattien henkilöstöksi ja sen jälkeen Natura 2000 -verkoston henkilöstöksi.

Lopuksi kysymyksen esittäminen osoittautuu välttämättömäksi, kun otetaan huomioon kantajana olevan ammattiyhdistyksen ja Generalitat Valencianan omat väitteet, jotka liittyvät vaatimukseen, jonka tämä tuomioistuin esitti tuomion julistamisen jälkeen, sillä molemmat asianosaiset päätyivät päinvastaisiin ratkaisuihin, vaikka ne vetosivat samaan direktiiviin 2003/88/EY ja samaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

b) Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valencianan sosiaaliasiain jaoston näkemys

Kuten olen jo todennut, tällä Tribunal Superior de Justicia de la Comunidad Valencianan sosiaaliasiain jaostolla ei ole yhteistä näkemystä tämän riidan kohteena olevasta kysymyksestä, sillä samaa unionin oikeuskäytäntöä tulkitsemalla on päädytty päinvastaisiin ratkaisuihin ratkaistaessa kaksi kannetta, joita ovat nostaneet VAERSAn työntekijät, jotka suorittivat palveluja pienreservaateilla NATURA 2000-VERKOSTON tehtävän yhteydessä.

Kahden työntekijän nostama kanne hylättiin 21.9.2021 annetulla tuomiolla 2696/2021 (valitus 2966/2020) sillä perusteella, että ”sen ajanjakson aikana, jona he pysyvät yrityksen ajoneuvossa työskentelypaikasta tukikohtaan, he eivät ole työnantajan käytettävissä eivätkä kykene hoitamaan tehtäviään. Siinä yhteydessä suoritetaan matkustustehtävä”.

Sen sijaan 3.12.2021 annetussa tuomiossa 3555/2021 (valitus 581/2021) tehtiin päinvastainen päätelmä, jota perusteltiin seuraavasti: ”Kyseessä ovat näin ollen matkat, jotka ovat samanarvoisia kuin yrityksen toiminta ja liittyvät työtehtävän toteuttamiseen ja jotka suoritetaan yrityksen ajoneuvolla siten, että lähtö- ja tulopaikka on Generalitat Valencian metsäalueen yritystiloissa, jotka sijaitsevat Santa Fazissa. Vaikka työntekijän on jokaisen työpäivän alussa saavuttava tukikohtaan, nouseva ajoneuvoon ja ajettava työskentelypaikkaan, ja työpäivän lopussa hänen on poistuttava työskentelypaikalta ja palautettava ajoneuvo tukikohtaan, on pääteltävä, että matkat tukikohdasta työskentelypaikalle ja päinvastoin ovat työaikaa, koska työntekijä on kyseisten ajanjaksojen aikana yrityksen käytettävissä ja hänen on katsottava ’tekevän työtä’ direktiivin 2003/88 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettussa merkityksessä”.

Epätietoisuutta syntyy sen vuoksi, että on varmaa, että työntekijät eivät hoida tehtäviään matkustaessaan työskentelypaikalta tukikohtaan mutta he eivät voi myöskään määrätä vapaasti ajastaan, sillä matka on kuljettava välttämättä yrityksen ajoneuvolla ennalta vahvistettuna ajankohtana ja työnantajan vahvistaman aikataulun mukaisesti.

6.– Euroopan unionin tuomioistuimelle esitettävä ennakkoratkaisukysymys

[– –]

Päätetään esittää Euroopan unionin tuomioistuimelle seuraava ennakkoratkaisukysymys: Onko tietyistä työajan järjestämistä koskevista seikoista 4.11.2003 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston *direktiivin 2003/88/EY 2 artiklaa* tulkittava siten, että matka-aika, jonka työntekijät käyttävät yrityksen ajoneuvossa työpäivän alkaessa ja päättyessä tukikohdasta pienreservaattiin tai työskentelypaikalle, jossa he hoitavat tehtäviään, ja sieltä tukikohtaan merkitsee ”työaikaa” sen määritelmän mukaan, joka direktiivin 2 artiklassa annetaan tälle käsitteelle?

[– –] [prosessia koskevia loppumääräyksiä]

TYÖASIAKIRJA